

ശാബ്ദാനിലെ പതിനഞ്ചാം രാവ്

ശാബ്ദാൻ പതിനഞ്ചാം രാവ് എന്തു പുണ്യത്തെ സൂചിപ്പിക്കുന്ന ഹദീസുകൾ വന്നിട്ടുണ്ടോ? പ്രസ്തുത രാവിലെ പ്രത്യേക പ്രാർത്ഥനകൾ വല്ലതും നിർദ്ദേശിക്കപ്പെട്ടിട്ടുണ്ടോ?

ഉത്തരം നൽകിയത് പ്രമുഖ ഇസ്ലാമിക പണ്ഡിതൻ ശൈഖ് മുഹമ്മദ് റശീദ് റിദാ (1865-1935)

ശാബ്ദാൻ പതിനഞ്ചാം രാവ് പുണ്യം കൽപിക്കുന്ന സമ്പ്രദായം മധ്യ നൂറ്റാണ്ടുകളിലുണ്ടായ ഒരു ബിദ്അത്താണ്. ദൗർഭാഗ്യവാനെന്ന് അല്ലാഹു രേഖപ്പെടുത്തിയ മനുഷ്യന്റെ ദൗർഭാഗ്യത്തെ തന്റെ രേഖയിൽനിന്ന് ഒഴിവാക്കേണമേ എന്നപേക്ഷിച്ചുകൊണ്ടുള്ള പ്രത്യേക പ്രാർത്ഥന, പ്രസ്തുത രാവ് എന്തു പുണ്യത്തെക്കുറിച്ച് പറയപ്പെടുന്ന കാര്യങ്ങൾ- ഇവയൊന്നും യാതൊരു അടിസ്ഥാനവുമില്ല. “നിർണായകമായ കാര്യങ്ങളെല്ലാം തീരുമാനിക്കപ്പെടുന്ന രാവുകൾ അത്” എന്ന സൂറ അദ്ദുഖ്യാനിലെ നാലാം ആയത്തിൽ പരാമർശിക്കുന്ന രാത്രി ശാബ്ദാൻ പതിനഞ്ചാം രാവാണ് എന്ന അഭിപ്രായവും ശരിയല്ല. ഇന്ന ദിവസം എന്ന് വ്യക്തമാക്കപ്പെട്ടിട്ടില്ലാത്ത ലൈലത്തുൽ ചദ്റാണ് അവിടെ ഉദ്ദേശിക്കപ്പെട്ടിരിക്കുന്നത് എന്ന് വ്യക്തം. ‘അറുൻ ഹകീം’ എന്ന് പറഞ്ഞത് വഹ്യിനെക്കുറിച്ചും ശരിയല്ലെന്നു പറയാം. കാരണം ചുരുങ്ങിയ രാവാണ്. പ്രസ്തുത രാവിലെ പ്രത്യേകമായ ഒരു പ്രാർത്ഥന ജനങ്ങൾക്കിടയിൽ പ്രചരിച്ചിരിക്കുന്നതായി കാണുന്നു. എന്നാൽ അതിനനുസൃതമായ ഒരു തെളിവും ദീനിലെ സ്ഥിരപ്പെട്ടിട്ടില്ല എന്നാണ് വാസ്തവം. ആ രാവിലെ പ്രവാചകന്റെ പേരിൽ നടത്തപ്പെടുന്ന സ്വലാത്തും ബിദ്അത്തുൽ തന്നെയാണ് എന്നതാണ് ഹദീസ് പണ്ഡിതന്മാരുടെ ഏകോപിച്ച അഭിപ്രായം. ഇഹ്യാ ഉല്ലൂമിദ്ദീനിൽ ഇമാം ഗസ്സാലി അതിനെക്കുറിച്ച് ‘ദുർബലം’ എന്ന് പറയുന്നുണ്ട്. ഈ അഭിപ്രായം പരിഗണനീയമല്ല. യഥാർത്ഥത്തിൽ ആ ഹദീസ് ‘വ്യാജ നിർമ്മിതി’ തന്നെയാണ്.

ശാബ്ദാൻ പതിനഞ്ചാം രാവ് എന്തു പുണ്യത്തെക്കുറിക്കുന്ന ഒരു ഹദീസ് കാണുക: “ശാബ്ദാൻ പതിനഞ്ച് ആയാൽ

നിങ്ങൾ അതിലെ രാവിലെ നമസ്കരിക്കുകയും അതിന്റെ പകൽ നോമ്പനുഷ്ഠിക്കുകയും ചെയ്യുക.” ഈ ഹദീസ് ദുർബലമാണ്. എന്നാൽ പ്രസ്തുത ഹദീസിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ പലരും കുറേക്കാലമായി ആരാധനകൾ നിർവഹിക്കുന്നുണ്ട്.

കർമ്മങ്ങളുടെ മഹത്വത്തെ സൂചിപ്പിക്കുന്ന ദുർബലമായ ഹദീസിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിലും ആരാധനകളനുഷ്ഠിക്കാവുന്നതാണ് എന്ന് അധിക കർമ്മശാസ്ത്രകാരന്മാരും വ്യക്തമാക്കിയിട്ടുണ്ട് എന്നത് മാത്രമാണ് ഇതിനുള്ള ഏക സാധ്യത. പ്രസ്തുത ഹദീസ് സഹീഹല്ലെങ്കിലും അയാൾ ചെയ്തത് മോശമായ കാര്യമാണെന്ന് പറയാനാവില്ല എന്നു മാത്രം.

ഇഹ്യാ ഉല്ലൂമിദ്ദീന്റെ വ്യാഖ്യാനങ്ങളിൽ, ശാബ്ദാന്റെ പുണ്യത്തെക്കുറിച്ച് വന്ന ഹദീസുകൾ വ്യാജനിർമ്മിതവും കെട്ടിച്ചമച്ചവയുമാണെന്ന് പണ്ഡിതന്മാർ വ്യക്തമാക്കിയിട്ടുണ്ട്. ഹാഫിദ് അബൂൽ ഖത്യാബ് ഇബ്നു ദഹ്യാ പറയുന്നു: “ശാബ്ദാൻ പതിനഞ്ചാം രാവ് എന്തു പുണ്യമാണ് എന്ന് വ്യാജ നിർമ്മിതമാണ്. തഖ്യാദീനി സ്റ്റാബുക്കി തഖ്യാദീത്തറാജീഹ് എന്ന ഗ്രന്ഥത്തിൽ പറയുന്നു: ശാബ്ദാൻ പതിനഞ്ചാം രാവിലെ നമസ്കാരത്തിനു വേണ്ടിയും ആഗ്രഹ സഫലീകരണ നമസ്കാരത്തിനു വേണ്ടിയും സമ്മേളിക്കുന്നത് ആക്ഷേപാർഹമായ അനാചാരമാകുന്നു.”

ഇമാം നവവി പറയുന്നു: “ഈ രണ്ട് നമസ്കാരങ്ങളും അനാചാരവും വ്യാജ നിർമ്മിതവും മോശവുമാകുന്നു. ഇഹ്യാ ഉല്ലൂമിദ്ദീൻ, യാഖ്യാത് എന്നീ ഗ്രന്ഥങ്ങളിൽ അതേക്കുറിച്ച് വന്ന പരാമർശങ്ങളിൽ നിവൃത്തിയാവാതെ, ‘യാറാളും നമസ്കരിക്കുന്നത് നല്ല സമ്പ്രദായമാണ്’ എന്ന ഹദീസ് ഇവയെക്കുറിച്ചു തെളിവായി ഉന്നയിക്കാൻ പാടില്ല. ശരിയായ യാതൊരു നി

ലക്കും എതിരാവാത്ത നമസ്കാരത്തിന് മാത്രമേ അത് ബാധകമാവൂ. കറാഹത്തായ സമയങ്ങളിൽ നമസ്കാരത്തെ വിലക്കുന്ന ഹദീസുകൾ വന്നിട്ടുണ്ട്.”

പ്രസ്തുത രാവിലെ മഗ്റബ് നമസ്കാരാനന്തരം ആറ് റക്അത്ത് നമസ്കരിക്കുന്ന ഒരു സമ്പ്രദായം കാണപ്പെടുന്നുണ്ട്. ഈ രണ്ട് റക്അത്ത് വീതമായിട്ടാണ് നിർവഹിക്കപ്പെടുന്നത്. ഓരോ റക്അത്തിലും ഒരു തവണ ഫാതിഹയും സൂറത്തുൽ ഇഖ്ലാസ് ആറു തവണയും പാരായണം ചെയ്യുന്നു. ഓരോ രണ്ട് റക്അത്തിനു ശേഷവും സൂറത്ത് യാസീനും പാരായണം ചെയ്യുന്നു. ശേഷം ശാബ്ദാൻ പതിനഞ്ചാം രാവിലെ പ്രാർത്ഥന എന്ന പേരിൽ ഒരു പ്രാർത്ഥനയും നടത്തപ്പെടുന്നു. ആദ്യത്തെ പ്രാർത്ഥന ആയുരാരോഗ്യത്തിനും രണ്ടാമത്തേത് ഉപജീവന സൗഭാഗ്യത്തിനും മൂന്നാമത്തേത് ശുജീവിതാന്ത്യത്തിനും വേണ്ടിയുള്ളതാണ്. ഈ രീതിയിൽ പ്രസ്തുത രാത്രിയിൽ നമസ്കാരം നിർവഹിക്കുന്നവന് ആഗ്രഹങ്ങളെല്ലാം സഫലമാവുമെന്ന് വിശ്വസിക്കപ്പെടുന്നു. പിൽക്കാലക്കാരായ ചില സൂഫി നേതാക്കളുടെ ഗ്രന്ഥങ്ങളിലാണ് ഈ നമസ്കാരത്തെക്കുറിച്ച് വിവരണം കാണുന്നത്. ഈ നമസ്കാരത്തിനും പ്രാർത്ഥനക്കും പ്രവാചകചര്യയിൽ യാതൊരു പ്രമാണവും കാണാൻ കഴിഞ്ഞിട്ടില്ല. നേരത്തേ സൂചിപ്പിച്ച രാത്രികൾ സജീവമാക്കാൻ വേണ്ടി പള്ളികളിലോ മറ്റിടങ്ങളിലോ സമ്മേളിക്കുന്നത് ദീനിയുടെ അംഗീകാരമില്ലാത്ത കാര്യമാണെന്ന് ആധുനിക പണ്ഡിതന്മാർ വ്യക്തമാക്കിയിട്ടുണ്ട്. നജ്മുൽ ഗൈതി പറയുന്നു: “ശാബ്ദാൻ പതിനഞ്ചാം രാവ് സജീവമാക്കാൻ വേണ്ടി സമ്മേളിക്കുന്നതിനെ ആക്ഷേപാർഹമായ സംഗതിയായിട്ടാണ് അത്യാബ്, ഇബ്നു അബീ മുലൈക്ക ഉൾപ്പെടെ ഹിജാസിലെ അധിക പണ്ഡിതന്മാരും മദീനയിലെ പണ്ഡിതന്മാരും മാലികികളും കാണുന്നത്. അവർ പറയുന്നു; അതെല്ലാം ബിദ്അത്താണ്. ആ വിഷയത്തിൽ പ്രവാചകനിൽ നിന്നോ സഹാബികളിൽനിന്നോ ഒരു പ്രമാണവും സ്ഥിരപ്പെട്ടിട്ടില്ല.” ■

(അവലംബം: ഇസ്ലാം ഓൺലൈൻ നെറ്റ്)